

Povzetek kvalitativne študije o novih temah za eurske bankovce

Ta dokument ne predstavlja nujno stališč Evropske centralne banke (ECB). Predstavljena stališča so stališča avtorjev in niso nujno skladna s stališči ECB.

Povzetek

Eurosistem ima izrecno pristojnost, da ohranja zaupanje javnosti v eurske bankovce, da zagotavlja njihovo varno in praktično uporabo ter da še poveča učinkovitost uporabe gotovine. Bankovci so zelo kompleksni proizvodi, zato njihov razvoj in proizvodnja trajata več let. V okviru rednega razvoja prihodnjih eurskih bankovcev se je začelo iskanje novih tem in oblikovne podobe. Proces sestavljata dva glavna koraka. Prvi je razvoj nove teme¹ (in z njo povezanih motivov²), drugi pa je razvoj nove oblikovne podobe na podlagi nove teme. V podporo prvemu koraku je Evropska centralna banka (ECB) agenciji Ipsos naročila izvedbo kvalitativne raziskave, da bi pridobila mnenja javnosti o morebitni novi temi.

Cilja raziskave sta bila dva: (1) razumeti, katere teme so za prihodnje eurske bankovce javnosti najljubše, pri čemer naj bi bil rezultat seznam najljubših tem in z njimi povezanih motivov, in (2) razumeti, kako javnost dojema skupne oblikovne elemente³ sedanje druge serije oz. serije Evropa (ES2) in možne nove skupne oblikovne elemente, pri čemer je cilj spet sestaviti seznam najljubših skupnih oblikovnih elementov.

Študija se je izvajala med decembrom 2021 in marcem 2022 prek spletnih fokusnih skupin v vseh 19 državah euroobmočja ter na Hrvaškem in v Bolgariji. V vsaki državi so se oblikovale štiri fokusne skupine, kar pomeni skupaj 84 fokusnih skupin (ali 422 udeležencev). Skupine so bile razčlenjene po starosti (16–25, 26–40, 41–60, 61+) in sestavljene tako, da so na splošno predstavljale prebivalstvo posamezne države, in sicer na podlagi drugih ključnih družbeno-demografskih in vedenjskih spremenljivk (vključno s spolom, izobrazbo, državo rojstva, odnosom do EU in pogostostjo uporabe bankovcev). Komunikacija znotraj skupin je potekala v glavnem jeziku sodelujočih držav.

Namen kvalitativne raziskave je ugotoviti in proučiti stališča in vprašanja, ki so povezana s predmetom raziskave. Predpostavlja se, da stališča in vprašanja, ki so jih predstavili udeleženci, odražajo stališča in vprašanja v širši populaciji. Vseeno pa ni mogoče številčno opredeliti, v kolikšni meri se nanašajo na širšo populacijo ali posamezne podskupine. **Vrednost kvalitativne raziskave je tako v tem, da identificira obstoječa relevantna stališča in izkušnje ter podlago zanje. Zato se ugotovitve, predstavljene v tem dokumentu, ne smejo obravnavati kot statistično reprezentativna stališča in preference prebivalstva posamezne države.** Čeprav poročilo vključuje tudi komentar očitnih razlik v stališčih in preferencah na podlagi, na primer, starostne skupine in geografske lokacije, je treba tudi te razlike razumeti samo kot ponazoritev. Povedano drugače, nakazujejo lahko, da posamezno stališče ali preferenca bolj prevladuje v določenih starostnih skupinah, državah ali družbenih skupinah.

Povzetek glavnih ugotovitev

Predstave o evropskosti

Da bi udeleženci poznali kontekst zbiranja mnenj o temah za nove eurske bankovce, je vsaka fokusna skupina začela z razpravo o tem, kaj udeležencem pomeni, da so Evropejci. Vse skupine so spontano naštele štiri glavne kategorije asociacij:

- **potovanja oziroma prost pretok oseb v Evropi,**
- **euro ali enotna valuta v Evropi,**
- **liberalne vrednote, kot so svoboda, solidarnost in enakost,**
- **kulturni vidiki, kot so raznolikost jezikov in kultur v Evropi, ter skupna evropska zgodovina.**

¹ Tema: povezovalna nit, temeljna in osrednja tematika ali ideja, ki celotnemu sklopu bankovcev daje skladno oblikovno podobo.

² Motivi: slike, ki razvijajo ali predstavljajo temo in so lahko pri vsakem apoenu različne.

³ Skupni oblikovni elementi: slike ali znaki, ki niso povezani s temo, pač pa so na bankovcih prisotni iz praktičnih razlogov in zato, da prikazujejo evropsko identiteto.

V vseh primerih je bila evropskost najpogosteje razumljena skozi prizmo osebnih vrednot ter vsakodnevnih kulturnih izkušenj in zanimanj in ne v zvezi z evropskimi institucijami in zakonodajo EU. **Udeleženci so tako evropskost povezovali z občutki in dojetjem enotnosti, skupnih vrednot in skupne zgodovine (torej stvari, ki Evropejce povezujejo) ter z naklonjenostjo do različnih kultur in jezikov, ki jih predstavlja Evropa (torej stvari, po katerih se Evropejci med sabo razlikujejo).**

Priklic in dojetanje sedanje serije eurskih bankovcev (Evropa)

Na splošno so bili udeleženci sedanjo serijo eurskih bankovcev (vključno s temo) sposobni priklicati le v omejenem obsegu. Tako je bilo še posebej med mlajšimi in udeleženci, ki raje uporabljajo kartične ali digitalne metode plačevanja.

Ko so jih izvajalci študije spomnili, da je tema sedanje serije »obdobja in slogi v Evropi«, **so bili odzivi udeležencev mešani, od zelo pozitivnih do nevtralnih in precej negativnih.** Udeleženci, katerih odziv je bil pozitiven, so menili, da je tema (in z njo povezani motivi) estetsko privlačna in primerna za eurske bankovce, ker odraža enega glavnih elementov evropske kulturne zgodovine, ki je relevanten za vse države članice. Obenem so spontano omenili tudi »nevtralnost« teme. Bolj negativni so bili odzivi udeležencev, ki se jim je zdela osredotočenost na zgodovino »staromodna« ali »nesproščena« ali so menili, da je nevtralnost oblikovne podobe »pusta« ali »dolgočasna«. Ostali so menili, da tema in motivi nimajo »posebnega pomena« ali niso izrazito evropski.

Udeleženci so se redko poistovetili s sedanjimi bankovci ali občutili čustveno povezavo z njimi. Tako se je zdelo, da na splošno pozdravljajo idejo o spremembi bankovcev in jo vidijo kot priložnost, da se oblikujejo privlačnejši in bolj prepoznavni bankovci.

Splošne ugotovitve o možnih temah in motivih za prihodnje eurske bankovce

Ko so jih izvajalci raziskave prosili, naj razmislijo o novih temah za prihodnje eurske bankovce ter jih primerjajo in ocenijo, so udeleženci pogosto spontano omenili specifične kriterije, ki so se jim zdeli pomembni. Tako so rekli, da **bi prihodnja tema morala imeti vseevropski pomen in bi morala vzbujati odobravanje povsod po Evropi, da bi morala poudarjati tako enotnost kot različnost med državami članicami, da bi morala biti zlahka prepoznavna in bi morala imeti privlačno oblikovno podobo.** Udeležencem se je prav tako zdelo ključno, da je tema splošno sprejemljiva in jo je zlahka upodobiti na bankovcih. Bolj čustveni vidiki, vključno s tem, v kolikšni meri določena tema v državljanih vzbuja ponos, so ponavadi spontano manj prevladovali.

Kar zadeva motive, ki predstavljajo teme, so udeleženci na splošno menili, da bi morali biti prepoznavni in blizu ljudem ter da bi se bilo treba izogibati kontroverznim, spornim ali žaljivim motivom – na primer motivom, ki odražajo kulturne stereotipe ali so na kakršenkoli način verski, politični ali ideološki. Udeležence je poleg tega posebej pritegnila ideja o simboličnih motivih, predvsem kar zadeva enotnost ali vrednote EU. Obenem so včasih težko našli motive, ki bi bili po njihovem mnenju skladni z zgoraj omenjenimi kriteriji ali bi bili prepoznavni in hkrati splošno sprejeti. Kot je podrobno opisano spodaj, se je zaradi tega njihovo navdušenje nad nekaterimi temami včasih tekom razprave zmanjšalo.

Udeleženci so pogosto navedli, da bi bili **veseli ali celo ponosni, če bi bil na eurskih bankovcih motiv iz njihove države**, ki bi predstavljal širšo, splošno temo. To je pogosto spodbudilo razpravo o dejstvu, da je število apoenov eurskih bankovcev omejeno in je zato omejen tudi »prostor«, na katerem so lahko predstavljene različne države članice, kar je privedlo do ugotovitve, da bi bil morebiti potreben drugačen pristop, kot je na primer izbor **motivov, ki so regionalni ali kako drugače presegajo nacionalne meje.** Vendar pa niso bili vsi udeleženci pripravljeni tako hitro sprejeti kompromisa o ideji nacionalnih motivov. Tako je bilo predvsem v Bolgariji in na Portugalskem, kjer je bila osredotočenost na takšne motive deloma povezana z mnenjem, da bi morali biti ti dve državi bolj enakovredni drugim partnericam v EU in bi jih morale te bolj spoštovati.

V zvezi s tem je bila oblikovna podoba eurskih bankovcev razumljena kot potencialno sredstvo, s katerim bi bila državam članicam lahko dana večja enakost ugleda.

Najljubše teme in motivi za prihodnje eurske bankovce

Udeleženci so predlagali široko paleto novih tem in z njimi povezanih motivov, in sicer od tem, ki so tradicionalno povezane z bankovci in kovanci, vključno s portreti pomembnih osebnosti, naravnimi elementi, spomeniki, zgodovinskimi dogodki, znanostjo in oblikami prevoza, do sodobnejših tem, kot so na primer veselje, moderna umetnost, priljubljena hrana in pijača ter športna tekmovanja. Precej pogosto so bile omenjene tudi bolj abstraktne ali konceptualne teme, kot so vrednote (na primer svoboda, enakost in demokracija), raznolikost, kultura in trajnostnost.

Medtem ko se je nekaj predlogov o novih temah pojavilo le v eni ali dveh fokusnih skupinah ali pri enem ali dveh posameznikih, se je **velika večina predlogov ponavljala** ali so bili zelo tesno povezani z drugimi predlogi. Obenem je bila **pogostost omembe različnih tem presenetljivo usklajena med štirimi starostnimi skupinami in različnimi državami**.

Ko so bili udeleženci naprošeni, da izberejo najboljše teme izmed tistih, ki so jih predlagali in o njih razpravljali v svoji fokusni skupini, so to narediti razmeroma zlahka. Na ravni vseh držav je ta proces privedel do skrčenja začetnega seznama predlaganih tem, ker so udeleženci nekatere teme v celoti zavrnili ali so menili, da se prekrivajo z drugimi. Teme s področja zgodovine in znanosti so se po mnenju udeležencev včasih prekrivale s temo portretov (ali obratno), zato se o njih v nadaljevanju ni razpravljalo kot o posamičnih temah. Teme, ki so bile najpogosteje izbrane kot najboljše (v vsaki fokusni skupini, ko so se člani opredelili o svoji najljubši temi):

- **narava,**
- **spomeniki in znamenitosti,**
- **portreti,**
- **evropske vrednote,**
- **znanost in napredek,**
- **umetnost.**

Stališča o najboljših temah so se tekom razprave sicer nekoliko spreminjala. Bolj priljubljene so postale teme, ki so jih udeleženci dojemali kot nevtralne – predvsem narava in evropske vrednote – malce pa je upadla podpora temam, o katerih se je več razpravljalo, predvsem spomenikom in znamenitostim ter v manjši meri portretom (razlogi za to so opisani spodaj).

Narava

Teme v zvezi z naravo so bile daleč najpogosteje predlagane teme v vseh fokusnih skupinah. Naravo so udeleženci večkrat opisali kot **»nevtralno«, »varno« ali »lahkotno« tematiko, ki najverjetneje ne bo sprožala polemik. Udeleženci so jo pogosto dojemali tudi kot »brez meja« ali »univerzalno«** in torej takšno, s katero se lahko vsi Evropejci zlahka poistovetijo. V zvezi s tem so nekateri udeleženci menili, da ima tema tudi poseben simboličen pomen, ker je sama EU skupno ozemlje, kjer lahko državljani vseh držav članic čutijo pripadnost. Dodaten razlog za priljubljenost tem o naravi je bil povezan z estetsko vrednostjo in splošnim »razpoloženjem«, ki bi ju po mnenju udeležencev te teme lahko dale prihodnjim bankovcem. V več državah so udeleženci navedli tudi, da bi bila tema o naravi priložnost, da se na prihodnjih bankovcih v ospredje postavi ekološka problematika. Predlagani motivi o naravi so razdeljeni v štiri glavne kategorije: pokrajina (še posebej gore); vodotoki in porečja; rože, rastline in drevesa; živali in ptice.

Spomeniki in znamenitosti

Široko razširjeno mnenje med udeleženci je bilo, da **zgodovinski spomeniki in znamenitosti predstavljajo osreden in takoj prepoznaven element evropske kulturne identitete**, zato bi bili zelo dostopne teme za bankovce, ki bi bile blizu ljudem. Udeleženci so večkrat tudi navedli, da takšni spomeniki in znamenitosti niso le znak razvoja Evrope, ampak tudi njene trdoživosti in vrednot – kar so vidiki, ki po njihovem mnenju še dodatno povezujejo Evropejce. Po drugi strani

so v manjšem številu fokusnih skupin udeleženci spontano prepoznali morebitne izzive, povezane z izbiro motivov, ki bi predstavljali te teme. Prvič, udeleženci so opozorili, da so spomeniki in znamenitosti včasih povezani s preteklimi konflikti ali tragedijami in bi zato lahko imeli negativno konotacijo za nekatere skupine državljanov ali bi jih lahko celo žalili. Drugič, udeleženci so omenili, da bi bilo težko izbrati spomenike ali znamenitosti, ki bi učinkovito predstavljali vse države euroobmočja. Vseeno so bili pogosto predlagani motivi, povezani s temami spomenikov in znamenitosti: posamezne zgodovinske stavbe, gradovi in znamenitosti; verske zgradbe; mostovi; muzeji in galerije; stavbe institucij EU v Bruslju in Strasbourgu.

Portreti

Potreti so se pojavljali kot **priljubljena tema sama po sebi in tudi kot motivi pri več drugih temah**, zlasti pri znanosti in napredku, umetnosti, zgodovini in športu. Udeleženci so bili namreč pogostokrat naklonjeni bankovcem, ki prikazujejo **prominentne osebnosti, ki so imele vodilno vlogo pri vzpostavljanju in oblikovanju sedanje Evrope** in so torej utrjevale ali navdihovale evropsko identiteto. Predloge za portretne motive je mogoče razvrstiti v pet glavnih kategorij: glasbeniki in skladatelji; zgodovinske osebnosti, vključno z ustanovitelji Evrope; znanstveniki; filozofi in pisatelji; umetniki. Medtem ko se je večina teh kategorij izkazala za dokaj neproblematično, to ni bilo tako v primeru zgodovinskih osebnosti. Tukaj so udeleženci priznavali, **da zlasti nekateri voditelji ali politične osebnosti vzbujajo različne asociacije med različnimi skupinami državljanov, zato kot motivi ne bi bili splošno sprejemljivi**. Ko je bil takšen pogled enkrat omenjen, je začel v posameznih fokusnih skupinah prevladovati, kar je velikokrat privedlo do strinjanja, da bi se bilo najbolje izogibati takšnim osebnostim v korist posameznikov, ki univerzalno uživajo slavo in ugled, kot so veliki umetniki ali pisatelji.

Evropske vrednote

Udeleženci, ki so bili naklonjeni temam v tej kategoriji, so običajno zatrjevali, da je **Evropa praktično sinonim za vrednote, kot so enotnost, mir, demokracija, človekove pravice, svoboda, enakost ter spoštovanje raznolikosti in vključenosti**. Poleg tega so trdili, da omenjene vrednote segajo onkraj državnih meja in družbenih hierarhij, saj združujejo in povezujejo Evropejce in jim dajejo skupno identiteto. Nekateri udeleženci so tudi izpostavljali, da imajo vrednote bolj neposreden vsakodneven pomen za državljanke kot druge priljubljene teme, kot so spomeniki in prominentne osebnosti, ker vrednote dejansko določajo, kako živijo. Močno je prevladoval občutek, da so omenjene vrednote med udeleženci pridobile več veljave ob ruski invaziji na Ukrajino, ki se je v času dela na terenu pripravljala (in nato začela), kar so udeleženci videli kot grožnjo demokraciji in svobodi. Pravzaprav je precej več fokusnih skupin razmišljalo, da bi v ožji izbor uvrstile vrednote, kot jih je nato to dejansko storilo, saj so se nazadnje odločile, da so te teme preveč abstraktne, da bi jih upodobili na bankovcih.

Čeprav se je udeležencem pogostokrat zdelo težko prevesti vrednote v konkretne motive, so se izkristalizirale tri glavne vrste motivov: bela golobica, ki simbolizira svobodo in mir; ljudje, ki se držijo za roke ali se objemajo, kar predstavlja solidarnost, demokracijo, enotnost in povezanost; roke (npr. sklenjene roke v krogu, iztegnjene roke, stisk rok), ki asociirajo sodelovanje, solidarnost, skupnost in enakost. Med drugimi vrednotnimi motivi, ki so se pojavljali v skupinah, so bili personifikacija pravičnosti s tehtnico (kot motiv človekovih pravic, enakosti in spoštovanja); znak miru; odprte meje ali dvignjene zapornice (kot motiv svobode); motiv pripadnosti in vključenosti, kot so na primer ljudje v gruči, geografski zemljevid Evrope skupaj z evropskimi zastavami.

Znanost in napredek

Udeleženci, ki so se zavzemali za to temo, so navajali **številne inovacije, odkritja in tehnološki napredek, ki so tekom zgodovine prihajali iz Evrope** in nato imeli globalni doseg in vpliv. Nakazovali so tudi, da bi se z izbiro takšnih tem za bankovce izpolnjevala pomembna izobraževalna funkcija, saj bi se povečalo zavedanje državljanov o evropskih dosežkih in spodbudilo nadaljnje učenje. Kategorije motivov za to temo, ki so bile predlagane najpogosteje, so bile evropske inovacije in odkritja, zlasti prevozna tehnologija, energetska tehnologija, vesoljska tehnologija in astronomija, medicinska odkritja in tehnologija, odkritja v fiziki, industrijska in delovna orodja in tehnologija ter komunikacijska tehnologija. Pogostokrat je bilo predlagano, da bi motivi

lahko prikazovali konkretne znanstvenike, inovatorje ali raziskovalce. Tako kot pri temi »portreti« pa se je manjše število udeležencev spraševalo, ali bi bili lahko prikazani konkretni znanstveniki ali inovatorji, saj je možno, da bi se pri nekaterih posameznikih mnenja delila ali bi se njim (ali njihovim inovacijam in odkritjem) pripisan pomen sčasoma spreminjal ali razlikoval med državami.

Umetnost

Umetnostne teme so se bolj običajno znašle v ožjem izboru v južni in zahodni Evropi kot drugje. Udeleženci, ki so bili naklonjeni tem temam, so opisali **umetnost kot eno od evropskih najmočnejših, najbolj priznanih in najbolj edinstvenih kvalit**et. Tako kot pri temah narave ter spomenikov in znamenitosti se je udeležencem zdelo, da bi s prikazovanjem umetnosti na bankovcih lahko med državljani vzbudili interes in radovednost, kar bi jih spodbudilo, da odkrijejo, kje so bila pomembna umetniška dela ustvarjena oz. kje so na ogled. Na bolj praktični ravni je bilo slišati mnenje, da bi se dalo z umetniškimi temami tako rekoč že po definiciji ustvariti estetsko zelo privlačno oblikovno podobo bankovcev. Med specifičnimi predlaganimi umetniškimi motivi so bila pomembna umetniška dela, slikarji in kiparji, zgodovina umetnosti in različni slogi, ples in plesalci, zgradbe in arhitektura ter glasbeni instrumenti in žanri. Udeleženci so k razpravam o umetniških motivih pogostokrat pristopali z vključujočim pogledom in se osredotočali na to, kako motivi predstavljajo in združujejo različne teme ali države. Med navedenimi primeri so bili umetniki, kakršen je Leonardo da Vinci, ki simbolizira tako umetnost kakor tudi znanost in inovacije; starodavni spomeniki, ki predstavljajo umetnost, zgodovino in civilizacijske vrednote; krajinsko slikarstvo, ki umetnost združuje z naravo; umetniški motivi, ki predstavljajo različne države.

Druge dokaj priljubljene teme

Med drugimi dokaj priljubljenimi temami, ki so se pojavljale v fokusnih skupinah – čeprav manj pogostokrat kot zgoraj opisane teme – so bile zgodovina ali zgodovinski dogodki; običaji in navade; hrana, pijača in kulinarika; kultura; okolje in trajnostnost; zemljevidi in geografija; šport; jeziki; zastave držav članic; prevoz in potovanja. Teme, ki so bile primerljivo manjkrat priljubljene (tj. samo v eni ali dveh fokusnih skupinah), so bile izobraževanje, religija, družina, javne in socialne storitve ter sporočila/tekst.

Skupni oblikovni elementi⁴

Kar zadeva temo in motive sedanjih eurskih bankovcev, je bilo poznavanje skupnih oblikovnih elementov na splošno dokaj slabo. Udeleženci so pogostokrat dejali, da niso nikoli opazili ali bili pozorni na te elemente. Ko so bili nanje opozorjeni, so pogostokrat pripomnili, da je skupnih oblikovnih elementov preveč, zaradi česar so bankovci, gledano v celoti, natrpani in »načičkani«. To mnenje je bilo podkrepljeno z vtisom, da se nekateri elementi po nepotrebem ponavljajo, zlasti kar zadeva zastavo Evrope in zvezde v krogu.

Na splošno so se udeleženci strinjali, da so najnujnejši skupni oblikovni elementi naslednji:

- **zvezde v krogu,**
- **evropska zastava,**
- **zemljevid Evrope,**
- **€ kot znak za valuto,**
- **ime valute »euro« v treh abecedah,**

in sicer zato, ker so ti elementi zlahka prepoznavni, uporabnikom blizu in koristni.

Po opažanjih uporabnikov so najmanj pomembni elementi portret Evrope, podpis predsednika oz. predsednice ECB ter v manjši meri drugi elementi, kot so znak za zaščito avtorskih pravic ali kratice ECB v vseh jezikih. Portreta Evrope udeleženci niso dobro poznali niti ga niso mentalno povezovali s konceptom Evrope ali evropsko identiteto. Podpis predsednika oz. predsednice ECB ter druge administrativne elemente so opisali v smislu, da jih je težko opaziti in razumeti ter da niso posebej funkcionalni.

⁴ Skupni oblikovni elementi so slike ali znaki, ki niso povezani s temo, pač pa so na bankovcih prisotni iz praktičnih razlogov in zato, da prikazujejo evropsko identiteto.

Ko so bili spodbujeni, so udeleženci predlagali nekaj novih skupnih oblikovnih elementov, na primer, da se dodajo deli Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ali himne Evrope, slika Evropskega parlamenta ali zastave vseh držav članic EU. Bilo je tudi predlagano, da bi se sedanji zemljevid Evrope na bankovcih omejil le na države v euroobmočju ter da bi se zmanjšalo število kratic.

Drugi predlogi za prihodnje eurske bankovce

Udeleženci so bili naprošeni, naj navedejo druge vidike, ki bi po njihovem mnenju morali imeti pomembno vlogo pri prihodnji oblikovni podobi eurskih bankovcev. Izpostavili so, da bi morali biti bankovci **preprosti in nenatrpani ter barviti, živahni in privlačni**. Nekateri so tudi poudarili, da je pomembno uporabiti kontrastne barve za označevanje različnih apoenov eurskih bankovcev, da bi jih lahko ljudje z lahkoto razlikovali. V nekaterih fokusnih skupinah se je udeležencem zdelo pomembno, da se sedanje kontrastne barve ohranijo, saj so se ljudje nanje sčasoma navadili. Bilo je tudi predlagano, da bi morali bankovci vključevati elemente, s katerimi bi lahko slepi in slabovidni zlahka prepoznali in razlikovali različne apoene, kot so elementi Braillove pisave ali razločevalni robovi.

Poleg teh predlogov so udeleženci pozvali, da naj bodo eurski bankovci manjši ter vsi enake velikosti, da jih je mogoče lažje spraviti v denarnico. Nekateri udeleženci so pozvali, naj bodo bankovci izdelani iz materialov na podlagi plastike, kar bi prispevalo k njihovi trpežnosti. Drugi so nasprotno poudarjali, da je pomembno uporabljati trajnostne materiale.

V več državah so udeleženci pozvali k nadaljnjemu vključevanju javnosti pri sprejemanju odločitev o oblikovni podobi prihodnjih eurskih bankovcev, s čimer bi se povečala verjetnost, da bo končna oblikovna podoba široko sprejeta.

Zaključek

Na najbolj temeljni ravni **je raziskava razkrila verjetne izzive na poti do oblikovne podobe, ki bo široko sprejeta v vseh državah članicah in med različnimi skupinami državljanov**. Eden od izzivov je povezan z raznolikimi (in do določene mere nasprotujočimi si) pričakovanji, ki so se pokazala v fokusnih skupinah. Po eni strani so udeleženci pozvali, naj oblikovna podoba temelji na načelih univerzalnosti in vključenosti, po drugi strani pa so se močno nagibali k predstavljanju posebnosti držav članic – bodisi z vidika fizičnih objektov, kulture ali prispevka – čeprav znotraj konteksta EU.

Vseeno je med udeleženci vseh nacionalnosti in starostnih skupin veliko in splošno odobravanje poželo zlasti šest tem: **narava; spomeniki in znamenitosti; portreti; evropske vrednote; znanost in napredek; umetnost**. Med temi temami sta izstopali narava in evropske vrednote, ki sta bili vsem zelo privlačni ob domnevno najmanjši verjetnosti, da bosta sprožali polemike – s čimer je mogoče tudi pojasniti, zakaj sta ti dve temi med razpravami postali nekoliko bolj priljubljeni. Druge teme, kot so spomeniki in znamenitosti, portreti in zgodovina, so sicer bile ravno tako dokaj priljubljene, vendar naj bi v primerjavi z drugimi temami prinašale večje tveganje in večje izzive, kar zadeva izbiro motivov, ki bi jih ljudje povsod po Evropi odobraval in sprejemali.

Obenem so razprave o morebitnih temah – še bolj pa razprave o povezanih motivih – razkrile **veliko prekrivanje med nekaterimi od omenjenih tem**. Udeleženci sami so namreč nekajkrat opozorili na možnost kombiniranja različnih tem znotraj ene oblikovne podobe, na primer naravo s trajnostnostjo, portrete z znanostjo oziroma zgodovino, umetnost z zgodovino, umetnost z naravo, evropske vrednote s trajnostnostjo ali evropske vrednote z jezikom.

Udeleženci so za vsako od svojih najbolj priljubljenih tem ponavadi izbrali številne in raznolike motive, in to kljub temu, da jim je bila ta naloga včasih izziv iz zgoraj opisanih razlogov. Skupne temeljne značilnosti najbolj zaželenih motivov so bile **lepota ali veličastnost in aluzije na veličino**

Evrope (z vidika objektov ali prispevka) ali **močen značaj** (z vidika vrednot in dinamizma). Za udeležence je bila zelo pomembna tudi **prepoznavnost** motivov, in to se jim je zdel skoraj predpogoj, da se lahko identificirajo z bankovci.

Kar zadeva drugi cilj študije – razumeti poglede in preference glede **skupnih oblikovnih elementov** v drugi seriji eurskih bankovcev – je bilo z raziskavo ugotovljeno, da uporabniki nedvomno in vedno dajejo prednost določenim elementom pred drugimi, kot je opisano zgoraj. Enako ali celo bolj pomembno od teh specifičnih ugotovitev pa je razkritje raziskave, kako so udeleženci splošneje ovrednotili skupne oblikovne elemente. Največji pomen so nedvomno pripisali elementom, ki so se jim zdeli **lahko prepoznavni**, so jim **blizu** in so **funkcionalni** – kriteriji, ki bi lahko torej deloma služili kot parametri pri določanju prihodnjih skupnih oblikovnih elementov.

Struktura poročila

V naslednjem poglavju je podroben opis ozadja študije in uporabljene metodologije. Drugo poglavje obravnava, kako si udeleženci na splošno zamišljajo evropskost. V tretjem poglavju sta obravnavana priklic in dožemanje sedanje serije eurskih bankovcev, v četrtem poglavju pa so opisane najbolj zaželene teme in motivi za prihodnje eurske bankovce. V petem poglavju so obravnavane preference udeležencev glede skupnih oblikovnih elementov, v šestem poglavju pa so opisani drugi vidiki, ki so se jim zdeli pomembni pri oblikovanju prihodnjih bankovcev. V sedmem poglavju so predstavljeni glavni zaključki študije. Dodatne informacije so na voljo v obliki prilog.